

93

D E K R E T

z dnia 3 lutego 1947 r.

o częściowej zmianie prawa górniczego.

Na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1945 r. o trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 1, poz. 1) — Rada Ministrów postanawia, a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

Art. 1. W prawie górniczym z dnia 29 listopada 1930 r. wraz z późniejszymi zmianami (Dz. U. R. P. z 1930 r. Nr 85, poz. 654, Dz. U. R. P. z 1938 r. Nr 91, poz. 627 i Dz. U. R. P. z 1946 r. Nr 2, poz. 15) wprowadza się zmiany następujące:

1) Art. 1 otrzymuje następujące brzmienie:

„Art. 1. (1) Następujące minerały, znajdujące się w swych naturalnych złożach nie są związane z prawem własności gruntu i podlegają woli górniczej, tj. mogą być przedmiotem własności górniczej, nadawanej każdemu pod warunkami, przepisanymi w prawie niniejszym:

1) na całym obszarze Państwa:

- a) rad, złoto, platyna, rtęć, kobalt, cyna, arsen, antymon, mangan, glin, chrom, molibden, tytan, wanad i wolfram, bądź w stanie rodzimym, bądź jako rudy, nadające się do technicznego uzyskiwania z nich metali,
- b) minerały, nadające się do technicznego wydobywania z nich siarki,
- c) minerały fosforowe, zdatne do przeróbki na nawozy sztuczne,
- d) glinki i łupki ogniotrwałe od 26 stożka Saegera wzwyż,
- e) nadające się do wyrobów ogniotrwałych bezpostaciowe i drobnokrystaliczne kwarcyty i łupki kwarcytowe,
- f) magnezyty, kaoliny, grafit i kreda;

2) na całym obszarze Państwa, z wyjątkiem województwa poznańskiego, pomorskiego, szczecińskiego i wrocławskiego — węgiel brunatny;

3) na obszarze ustalonym w drodze rozporządzenia, wydanego przez Ministra Przemysłu w porozumieniu z Ministrem Odbudowy — gips.

(2) Następujące minerały, znajdujące się w swych naturalnych złożach, nie są związane z prawem własności gruntu i są zastrzeżone na rzecz Państwa, tj. mogą być przedmiotem własności górniczej nadawanej jedynie Państwu:

1) na całym obszarze Państwa:

- a) węgiel kamienny, antracyt i uran,
- b) srebro, ołów, cynk, kadm, miedź, nikiel i żelazo — bądź w stanie rodzimym, bądź jako rudy z wyjątkiem żelaznych rud darniowych,
- c) sól kamienna, sole potasowe, magnezowe, borowe i jodowe oraz solanki, nadające się do technicznego otrzymywania z nich soli kuchennej lub soli potasowych,

2) na obszarze województwa poznańskiego, pomorskiego, szczecińskiego i wrocławskiego — węgiel brunatny.

(3) Złoża węgla brunatnego na obszarach, określonych w ust. (2) pkt 2 niniejszego artykułu, oraz złoża srebra, ołowiu, cynku, kadmu, miedzi, niklu i żelaza, bądź w stanie rodzimym, bądź jako rudy z wyjątkiem żelaznej rudy darniowej, które w ciągu pięciu lat od dnia wejścia w życie niniejszego dekretu nie staną się przedmiotem własności górniczej Państwa, podlegają po upływie tego okresu woli górniczej. Jeżeli gospodarczy interes Państwa temu nie będzie się sprzeciwiał, może Minister Przemysłu w ciągu tego pięcioletniego okresu na wniosek Kuratora Państwowych Pól Górniczych zezwalać na poszukiwanie i uzyskiwanie własności górniczej złóż minerałów, wymienionych w zdaniu poprzedzającym na zasadach ustalonych w prawie niniejszym dla minerałów, podlegających woli górniczej. Zezwolenia takie mogą dotyczyć całego obszaru Państwa lub jego części, jednego lub więcej minerałów, a także poszczególnych złóż i będą zaopatrzone w termin ważności oraz ogłaszane w Monitorze Polskim.

(4) Solanki mineralnych źródeł leczniczych nie podlegają przepisom ust. (2) niniejszego artykułu i stanowią przynależność własności gruntowej.

(5) Specjalne przepisy normują prawo własności co do minerałów bitumicznych (żywic ziemnych) i uprawnienia co do ich poszukiwania i wydobywania.

(6) Pozostałe minerały znajdujące się w swych naturalnych złożach są przynależne do gruntu i nie mogą być przedmiotem odrębnej własności górniczej.

2) Tytuł Rozdziału I Działu V otrzymuje brzmienie:

„O odstąpieniu gruntu, piasku i innych materiałów podsadzkowych oraz wody na potrzeby zakładu górniczego, jako też o innych ograniczeniach praw właściciela lub posiadacza gruntu.“

3) Dotychczasowy art. 81 oznacza się jako art. 81a.

4) Przed art. 81a dodaje się w Rozdziale I Działu V nowy art. 81 o brzmieniu:

„Art. 81. (1) Grunty rolne, leśne, lasy i inne grunty położone w obrębie pól górniczych służą przede wszystkim potrzebom górnictwa w ramach planu zagospodarowania przestrzennego kraju. Zmiany rodzaju i sposobu użytkowania, powodujące istotne przekształcenie gospodarczego charakteru tych gruntów, oraz wznoszenie lub przebudowa trwałych budowli albo innych urządzeń, dla których wzniesienia, wykonania lub przebudowy potrzebne jest zezwolenie władzy, wymagają zgody władzy górniczej. Odmowa wymaganej w niniejszym ustępie zgody, nie daje właścicielowi gruntu uprawnień określonych w art. 102.

(2) Grunty wymienione w ust. (1) stanowiące własność Państwa nie mogą być oddane na własność lub w posiadanie osób trzecich bez zgody władz górniczych.

(3) Grunty wymienione w ust. (1), o ile stanowią własność Państwa lub znajdują się w zarządzie państwowym, Minister Przemysłu może przejąć w całości lub w części w zarząd i użytkowanie na czas ich eksploatacji górniczej. Minister Przemysłu oznacza grunty w porozumieniu z ministrem, w którego zarządzie one się znajdują, oraz oznacza termin ich przejęcia w zależności od potrzeb terenowych górnictwa. Minister Przemysłu może przekazać podległym sobie organom, instytucjom lub przedsiębiorstwom zarząd i użytkowanie przejętych gruntów.

(4) Przepisy ust. (1) i (3) nie naruszają uprawnień władz planowania przestrzennego.”

5) W art. 82:

a) w ust. (1) wyrazy: „oraz pod sady, ogrody i parki i na grunta w promieniu sześćdziesięciu pięciu metrów” zastępuje się wyrazami: „oraz na grunty w promieniu dwudziestu metrów,”

b) ust. (2) skreśla się;

c) dotychczasowy ust. (3) oznacza się jako ust. (2).

6) W art. 95 ust. (1) otrzymuje brzmienie:

„(1) Jeżeli dla robót górniczych potrzebne jest zastosowanie podsadzki mechanicznej, właściciel gruntu położonego w obrębie pól górniczych obowiązany jest odstąpić właścicielowi pola górniczego dla powyższego celu za odpowiednim wynagrodzeniem prawo wydobywania na swym gruncie piasku i innych nadających się do podsadzki mechanicznej materiałów. Taki sam obowiązek ciąży na właścicielu gruntu, położonego poza obrębem pól górniczych, jeżeli istnienie piasku i innych nadających się do podsadzki mechanicznej materiałów na tym gruncie zostanie stwierdzone przez Państwowy Instytut Geologiczny. Obowiązek ten nie ogranicza właściciela bądź posiadacza gruntu w prawie wydobywania piasku lub innego materiału podsadzkowego dla potrzeb własnego gospodarstwa domowego i rolnego.”

7) W art. 99 dodaje się nowe ustępy (5) i (6) o brzmieniu:

„(5) Właściciel pola górniczego nie odpowiada za szkody, które powstały we własności gruntowej i jej przynależnościach wskutek robót górniczych (ust. 1), jeżeli własność nieruchomości po dniu 22 lipca 1944 r. została przez Państwo przeniesiona na rzecz osób trzecich. Właściciele tych nieruchomości mogą w terminie do dnia 1 października 1947 r. ubiegać się o oddanie im w miejsce dotychczasowych gruntów innych gruntów odpowiedniej wartości poza obrębem pól górniczych według szczegółowych przepisów, które określi rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych.

(6) Właściciel pola górniczego nie odpowiada za szkody, które powstały przed dniem 1 stycznia 1947 r. we własności gruntowej i jej przynależnościach wskutek robót górniczych (ust. 1), jeżeli własność nieruchomości należy do Państwa. Rozporządzenie Rady Ministrów ustali zasadę i zakres odpowiedzialności oraz tryb postępowania w sprawach szkód górniczych powstałych po dniu 1 stycznia 1947 r. we własności gruntowej i jej przynależnościach stanowiących własność Państwa.”

8) W art. 102:

a) dotychczasowe ustępy (2), (3), (4), (5) i (6) oznacza się odpowiednio jako ustępy (3), (4), (5), (6) i (7).

b) dodaje się nowy ust. (2) o brzmieniu:

„(2) Jeżeli na czynności przewidziane w art. 81 ust. (1) potrzebne jest zezwolenie z mocy innych jeszcze przepisów, wówczas właściwa z mocy tych przepisów władza powinna przed udzieleniem zezwolenia uzyskać zgodę władzy górniczej.”

9) W art. 109 ust. (2) dodaje się zdanie trzecie o brzmieniu:

„Przepisy art. 102 ust. (2) stosuje się odpowiednio.”

10) W art. 111 powołanie: „art. 109 ust. (1)” zastępuje się powołaniem: „art. 109 ust. (1) i (2).”

11) W art. 290:

a) w ust. (1) zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Na całym obszarze pokrytym wyłącznościami górniczymi należącymi do Państwa nadaje się Państwu własność górniczą co do węgla kamiennego bez obowiązku dokonania odkryć rzeczonożego minerału.”

b) dotychczasowy ust. (2) oznacza się jako ust. (3),

c) dodaje się nowy ust. (2) o brzmieniu:

„(2) Własność górniczą co do węgla kamiennego nadaje się Państwu również na obszarze pokrytym wyłącznościami górniczymi nie należącymi do Państwa z chwilą ich wygaśnięcia. Przepisy ust. (1) stosuje się odpowiednio.”

Art. 2. (1) Ciężary wieczyste wymienione w art. 296 ust. (1) i (3) prawa górniczego ulegają umorzeniu. Rozporządzenie Ministra Przemysłu wydane w porozumieniu z Ministrami Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Skarbu ustali zasady obliczenia i termin wypłaty odszkodowania za te ciężary oraz tryb postępowania.

(2) Odszkodowanie nie służy, jeżeli właścicielem gruntu jest Państwo, jak również w przypadku, gdy własność tych gruntów przeszła od Państwa po dniu 22 lipca 1944 r. na osoby trzecie.

Art. 3. (1) Właścicielom istniejących w dniu 12 lutego 1946 r. zakładów wydobywania minerałów, wymienionych w art. 1 ust. (1) pkt 1 lit. d), e) oraz f) prawa górniczego w brzmieniu niniejszego dekretu, którzy złożyli już zgłoszenia odkrycia wraz z prośbą o nadanie pola górniczego na te minerały, obejmującego w całości lub w części wymienione zakłady, lub złożą je w ciągu trzech miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego dekretu, pozwala się prowadzić te zakłady

w granicach dotychczasowych uprawnień do czasu ostatecznego załatwienia tych zgłoszeń i próśb. Administracyjny i techniczny nadzór nad tymi zakładami przysługuje właściwym władzom górniczym.

(2) W razie zbiegu podań o nadanie pola górniczego wymienionego w ust. (1) przysługuje pierwszeństwo podaniu Kuratora Państwowych Pól Górniczych, złożonemu przed upływem określonego w ust. (1) trzymiesięcznego terminu.

(3) Właściciele zakładów wymienionych w ust. (1) obowiązani są sporządzić plany robót eksploatacyjnych, wykonanych przed dniem wejścia w życie niniejszego dekretu, i plany te do dnia 31 grudnia 1947 r. przedłożyć właściwemu urzędowi górniczemu. Plany powyższe, które w myśl przepisów prawa górniczego powinny być wykonane przez mierniczego górniczego, mogą być w okresie do dnia 31 grudnia 1947 r. wykonane przez miernicznych przysięgłych lub osoby, które przed wejściem w życie niniejszego dekretu wykonywały takie czynności w myśl obowiązujących przepisów.

Art. 4. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrowi Przemysłu w porozumieniu z Ministrami: Leśnictwa, Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Skarbu.

Art. 5. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 31 grudnia 1946 r. Równocześnie traci moc obowiązującą dekret z dnia 8 stycznia 1946 r. o zmianie prawa górniczego (Dz. U. R. P. Nr 2, poz. 15).

Prezydent Krajowej Rady Narodowej:
Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów:
Edward Osóbka-Morawski

w/z Minister Przemysłu:
Eugeniusz Szyr

Minister Leśnictwa:
Stanisław Tkaczow

w/z Minister Rolnictwa i Reform Rolnych:
Bolesław Podedworny

Minister Skarbu:
Konstanty Dąbrowski

Minister Odbudowy:
Michał Kaczorowski

w/z Minister Komunikacji:
Wincenty Jastrzębski